

Grencsó-Tickmayer-Geröly, azaz a Kontraszt hangjai!

[Libisch Karoly](#)

on 2014-11-07 at 19:56

Trio Kontraszt

1. Fragment I	0' 22"	9. Ostinato Barbero Prelude	2' 47"
2. Fragment II	0' 57"	10. Ostinato Barbero	6' 43"
3. Billard	5' 40"	11. Fragment VII	4' 14"
4. Fragment III	0' 27"	12. Fragment VIII	1' 12"
5. Fragment IV	1' 50"	13. Fragment IX	1' 53"
6. Slow Street / Lassú utca	9' 05"	14. Hoping / Ileménykedés	5' 50"
7. Fragment V	0' 49"	15. Fragment X	0' 45"
8. Fragment VI	0' 56"	16. Bird Lover / Madárszerető	4' 59"
Total time:		48' 38"	

István Grencsó - tenor sax, bass clarinet, alto flute
Stévan Kovács Tickmayer - piano, organ, harmonium, celesta
Tamás Geröly - drums, percussion, gárdon

All compositions by Trio Kontraszt except tracks 3, 6, 16 by István Grencsó, and tracks 9, 10, 14 by Stévan Kovács Tickmayer
The recording was supported by the National Cultural Fund of Hungary
Recorded at Pesti Magyar Színház Studio, Budapest on 27 October, 2013
Recorded by György Mohai
Mixed and mastered by Stévan Kovács Tickmayer
Artistic: László Huszár / Greenroom
Produced by László Gál
Label manager: Tamás Bogner
© 2014 Budapest Music Center Records
BMC CD 215
www.bmcrecords.hu/ / info@bmcrecords.hu

Printed in Hungary © 2014
5 998332 215024

Még nincs vége az évnek, de az már látható, hogy a 2014. **Grencsó István** életművében is jelentős évszámként lesz nyilvántartva. Az első negyedévben megjelent – a szerintem! – ezidáig egyik legjobb lemeze a BMC-nél, saját zenekarával (*Síkvidék*); nyár végén pedig az újabb korong a **Trio Kontraszt**tal

Grencsó István (tenorszaxofon, basszusklarinét, altfuvola) még a múlt század 80-as éveiben robbant be a köztudatba és a magyar *dzsez{jazz}* életbe a szombathelyi **Masina** együttesel, benne mostani másik zenészpárnerével, **Geröly Tamással**, az ütőhangszerek avatott mesterével. Aztán évekig külön utakon jártak, s leginkább a 2011-ben elhunyt **Szabados György** zongorista munkáinál találkoztak.

A zenekar harmadik tagja, **Kovács-Tickmayer István** (zongora) vajdasági magyarként lett ismert *dzsezz*zenész. Már muzsikusként volt Újvidéken újságíró és az ottani zenei események egyik szervezője. Innen ered barátsága a magyar improvizátorok akkori nagyjaival (**Dresch Mihály, Grecsó, Szabados**, stb.). A szerbiai háborúk elől elmenekülve: 1991-től Franciaországban él. Munkásságát mind a *dzsezz*{jazz}, mind a kortársi műzene közönsége jegyzi. **Grecsóval** több közös lemezen, együttesben is szerepelt együtt (például a Tickmayer Formatio 1988-as újvidéki lemeze, stb).

Hosszú kihagyás után, a 2011-es *Médiawave* fesztiválon léptek fel újra együtt egy alkalminak induló formációként. E fesztivál ideje alatt halt meg **Szabados György**, akit mesterüknek, tanítójuknak tiszteltek. Akkor döntötték el, hogy az éppencsak újrakezdett együttesmuzsikálást folytatniuk kell. S ennek a folytatásnak az eredménye a **Trio Kontraszt**, néhány fellépés és az új lemez.

A 16-szamos sugárlemez zenéi 2 alaprétet alkotnak. Hat számnak külön címe is van, amelyek jelentése hozzákapsolható eddigi élmény és tudásanyagunk érzelmi/hangulati vonatkozásaihoz. Ezek műfajilag a *dzsezz* körébe sorolhatók. A többi 10 szám – **Fragment {Részlet} I...X** – kortársi műzene, kamarazene-jellegű, rövid darabok sorozata, olykor *dzsezz*es beütéssel. Hangtanulmányok. Ezek tulajdonképpen címnélküli darabok – mert az a cím, hogy **Részlet** a zenében vagy a képzőművészeti kiállításokon gyakorta alkalmazott „kompozíció” itteni megfelelője, gyakorlatilag egyedi azonosítási lehetőség nélkül, de egyben utalva a **Kontraszt** névválasztás magasabb összefüggéseire, a bartóki-szabadosi gondolkodásra is. Tehát: **Kontrasztok** címen **Bartók Béla** írt egy kamaratriót, zongora-klarinet-hegedű felállásra. 3 különböző hangzás és 3 különböző egyéniség együttműködésére. Mint ebben a hármasban is. Vagy utalva **Szabados György** és **Bartók Béla** zenei szemlélete azonossága melletti különbségekre; esetleg ami a szabad zenei gondolkodás, a rögtönzésekből (is) építkező, ritmusrészleggel ellátott zenei műfaj (*dzsezz*) és a külön ritmusrészleg-nélküli, kötöttségektől mentes hang felépítmények között feszül! Ezekből a kontrasztokból kapunk – olykor igen rövid, pl. 22”-es, de a leghosszabb is csak 4’14” – részleteket!

Azért a „**részletek**” sem képeznek egységes stílust. Hiszen a hangetűdök között hallhatunk ereszkedő hangsorú, balladai hangvételt (**Fragment II**); az eredeti értelmezése szerinti *szabadzsezz* {free jazz} stílusú darabot (**Fragment VIII**); etno-folk jellegű siratót (a **Fragment VII** második része); vagy a *szabaddzsezz* és az *avantgárd kamarazene* közötti hangzásokat (**Fragment VI**). Különálló, már a címmel eljátszott darabok közé illeszkedhetne a **Fragment IV kamaradzsezz**, amelyben a sétálóbaszus hol baszusklarineton, hol pedig zongorán hallható.

A *dzsezz* műfajába sorolt darabok mindegyikének van címe. Közülük elsőként a **Billiard {Biliárd}** szól, melynek hullámzó témáját **Kovács-Tickmajer** elektromos hangzatokkal dúsitotta fel. A téma bemutatása, eljátszása után szabad stílusú középrész –zongora és ütőrgtönzés! – készíti elő a visszatérést.

A **Slow street / Lassú utca** egy tenorszaxofonon elsóhajtott lassú *dzsezz*ballada, melynek középrésze különleges zongorahanzásai szinte bartóki éjszakai zenét varázsolnak elénk. A motorikusabb kollektív rögtönzés után a szám harmadik részében magyar etno-folk stilizált hangjaival záródik.

Az **Ostinato barbaro prelude** és az **Ostinato barbaro** akár kettős műként is értelmezhető lenne. Az **Barbár osztinató előjáték** finom kamaradarab, fuvolával a központban: műfajilag

nem *dzsez*. Vele ellentétben a **Barbár osztinató** szabadosi sodrású *dzsez*, hangulatában *Az esküvő*-album idejét megidézve!

A *Hoping / Reménykedés* a legszabadosibb zene **Szabados György** halála óta! Stilizált magyar témájú *etnodzsez*, amúgy meg *szabaddzsezzé* fajuló sirató-dallam...

A lemez zárószáma, a *Bird lover {Madárszerető}* fuvolatémája akár népdal is lehetne, de a gyors részekben már a basszusklarinét és a különlegesen finom ütősjáték duója mantra/orgonapont-szerű billentyűskíséret kapott.

A lemezbemutató koncerten (2014. szeptember 11., Opus Jazz kávéház) az 50percnyi lemezanyag lejátszása mellett **Kovács-Tickmayer** szólóprodukciót is élvezhettük: a **Bartók**-szerű (vagy ténylegesen az!?) darabok megmutatták zongorista kvalitásait is. Az elhangzó *dzsez*darabok persze az improvizációk miatt hosszabbak voltak, mint a lemeznél, viszont a műzenei darabok gyakorlatilag puritán egyszerűségükben voltak hallhatóak (újabb kontraszt).

Meg egy megjegyzés: a *dzsez*darabok kamarajellegét még az is kidomborította, hogy a zenekar ritmusrészlege hiányos volt – azaz basszushangszer nélkül játszottak. De ez csöppet sem eredményezett hiányos hangzású zenét. Sőt! Az ihletett játékmód és a finom hangzatok igen eredeti, és – még a hangki kíséreltekben is! – élvezetes produkciót eredményezett.